

Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15988>

Özet

Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i, ebeveynlerin çocuklar?yla kurduklar? ili?ki kalitesini, uygulad?klar? yeti?tirme stillerini ve sahip olduklar? ileti?im yeterliliklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle ergen geli?im döneminde ebeveynlerin rehberlik rolünün önemini vurgulayan müdahale programlar? ba?lam?nda kullan?lm??tır. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2016 y?l?nda Kara?rmak, Özeke-Kocaba? ve Toker taraf?ndan gerçekleştirilmi? olup, ergenlerde olumsuz kimlik geli?iminin önlenmesine yönelik bir aile rehberlik program?nın etkilili?ini ölçmek için temel araçlardan biri olarak hizmet etmiştir. Ölçe?in temel amac?, ebeveynlerin sergiledi?i olumlu ve yap?c? anne babal?k becerileri ile aç?k ve destekleyici ileti?im düzeylerini tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler

Anne Babal?k Becerileri, Ebeveyn ?leti?imi, Ergenlik, Aile Rehberlik Program?, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Kimlik Geli?imi

Yazarlar

Kara?rmak, Ö., Özeke-Kocaba?, E., Toker, N.

?

Amaç

Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin çocuklar?yla olan ili?kilerinde kulland?klar? spesifik beceri setlerini ve kar??l?kl? ileti?im biçimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle ergenlik dönemindeki bireylerin sa?l?kl? geli?imini destekleyen ve riskli davran??lar? azaltan ebeveynlik pratiklerini belirlemeye odaklanır. Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?nın duygusal ve sosyal geli?imine ne kadar destekleyici olduklar?n?, s?n?r koyma yöntemlerinin yap?c? olup olmad??n? ve sorun çözme süreçlerinde ne kadar kat?l?mc? davrand?klar?n? de?erlendirir.

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Türkiye ba?lam?nda yürütülen aile rehberlik ve e?itim programlar?nın ba?lang?ç ve biti? a?amalar?nda ebeveyn yeterlili?indeki de?i?imi izlemek amac?yla kullan?lm??tır. Bu sayede, uygulanan müdahalelerin ebeveynlerin anne babal?k becerileri üzerindeki etkisini bilimsel olarak kan?tlama imkân? sa?lanm??tır.

Yap?

Ölçek, ad?ndan da anla??laca?? üzere iki ana psikolojik yap?ya odaklanmaktadır: **Anne Babal?k**

Becerileri ve Ebeveyn-Ergen ?leti?imi. Anne Babal?k Becerileri alt yap?s?, genellikle ebeveynin çocu?un ya?am?n? düzenleme, izleme, duygusal destek sa?lama ve uygun disiplin yöntemlerini kullanma yeteneklerini kapsar. Bu beceriler, ergenin özerklik kazanma çabalar? s?ras?nda kritik öneme sahiptir.

?leti?im yap?s? ise, ebeveyn ve ergen aras?ndaki bilgi ak???n?n aç?kl???n?, kar???l?kl? sayg?y?, empatiyi ve çat???ma çözme yetene?ini ölçer. Etkili ileti?im, ergenin kimlik geli?imi sürecinde kendini ifade etmesi ve duygusal ihtiyaçlar?n?n kar???lanmas? aç?s?ndan hayati bir rol oynamaktadır. Ölçek, bu iki yap?n?n birle?imini de?erlendirerek ebeveynlik kalitesine dair kapsaml? bir profil sunmay? hedefler.

Geçerlik

Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon çal???mas?nda (Kara?rmak ve di?erleri, 2016), ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini incelemek üzere çe?itli psikometrik özellikler analiz edilmi?tir. Adaptasyon sürecinde, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?i sa?lanm?? ve uzman görüşleri al?nm??t?r.

Yap? geçerli?ini test etmek amacıyla, ölçe?in faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? belirlemek için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?y? korudu?unu veya Türkçe örnekleme anlaml? ve kabul edilebilir uyum indeksleri sergileyen modifiye edilmi? bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, ebeveyn kabulü, aile i?levselli?i, ergen özsayg?s?) beklenen yönde ili?kilenip ili?kilendi?ini kontrol etmek için ölçüt ba???nt?l? geçerlik çal???malar? da yap?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal???malar?, adaptasyon çal???mas?n?n önemli bir parças?n? olu?turmaktadır. ?ç tutarlıl?k güvenilirli?ini belirlemek amacıyla yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Adaptasyon çal???mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n her biri için ayr? ayr? iç tutarlıl?k katsayılar? rapor edilmi?tir. Bu katsayılar?n kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle .70 ve üzeri) üzerinde olmas?, ölçe?in tutarlı sonuçlar üretti?ini göstermektedir. Ayr?ca, zamanla de?i?meyen özelliklerin ölçümünde tutarlıl??? de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktadır; bu, ölçe?in k?sa bir zaman aral??? içinde uyguland???nda benzer sonuçlar vermesi anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Anne Babal?k Becerileri ve ?leti?im Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal bütünlü?ünü do?rulamak için faktör analizleri uygulanm??t?r. Orijinal ölçek çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?undan, uyarlama çal??mas?nda öncelikle ke?fedici faktör analizi (KFA) ile Türkçe veri setinde kaç faktörün ortaya ç?kt??? incelenmi? olabilir. Ard?ndan, teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? test etmek ve do?rulamak için do?rulamaya c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA, ölçe?in **Anne Babal?k Becerileri ve Ebeveyn-Ergen ?leti?imi** gibi temel alt boyutlar?n? destekleyen faktör yüklerini ve model uyum indekslerini (RMSEA, CFI, TLI vb.) sunmu?tur. Bu analizler, ölçe?in Türkçe kültürüne özgü farklılıklar ta??y?p ta??mad???na dair önemli bilgiler sa?lam?? ve ölçek maddelerinin hangi alt boyuta güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?larak ebeveynlerin kendi alg?lar?n? raporlad??? bir öz bildirim ölçe?idir.

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinal dili bilinmemektedir, ancak adaptasyon Türkçe olarak yap?lm??t?r).

Popülasyon Grubu: Ergen çocuklara sahip ebeveynler (Anne ve/veya Babalar).

Ya? Grubu: Ebeveynler (Genellikle 30-55 ya? aral???); hedef al?nan çocuk ya?? ergenlik dönemidir (12-18 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, ergen çocuklara sahip ebeveynler. Ölçek, özellikle aile rehberlik programlar?na kat?lan veya potansiyel risk alt?ndaki aileler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?lar?n belirtilen anne babal?k becerileri ve ileti?im ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirttikleri öz bildirim yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Yeterlili?i, Aile E?itimi, Çocuk Geli?imi, Öz Bildirim Ölçe?i, Aile Dan??manl???, Psikometri, Cronbach Alfa, Do?rulamaya c? Faktör Analizi

?

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: Özlem KARAIRMAK için: ozlem.karairmak@es.bau.edu.tr

Yazın Adresi: Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü (2016 verilerine dayanarak).

Yazın, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçeğin ticari kullanımı, sorumlu yazar Özlem KARAIRMAK ile iletişime geçilerek belirlenmelidir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle referans gösterilmek suretiyle mümkün olmaktadır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu 2016 yılında yayımlanan akademik çalışmada gerçekleştirilmiştir. Orijinal ölçeğin geliştirme ve telif hakları, adaptasyon çalışmasında belirtilen orijinal kaynağa bağlıdır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: anne-babalik-becerileri-ve-iletisim-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Karairmak, Ö., Özeke-Kocabaş, E. ve Toker, N. (2016). Ergenlerde olumsuz kimlik gelişiminin önlenmesine yönelik aile rehberlik programı. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 30 (2), 1-20.

Makalenin Dergipark bağlantısı: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı: The original PDF can be downloaded here: anne-babalik-becerileri-ve-iletisim-olcegi-toad.pdf

?

Anne Babalık Becerileri ve İletişim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu bölüm, ölçek maddelerinin listelenmesi için ayrılmıştır.